

A L'ENTORN DE L'ESTATUT DE CATALUNYA

UNA REPLICA DEL SENYOR LLUHI I VALLESCA

El nostre amic, senyor Lluhi i Vallesca, un dels firmants del vot particular al projecte d'Estatut de Catalunya, confessa, molt encertadament, a un comentari aparegut a "La Publicitat".

Diu així el senyor Lluhi i Vallesca: "Seria una tasca pesada desmentir totes les falsedats, insidies i necleses que bona part de la premsa catalana està dient d'un temps ençà de l'obra parlamentària de defensa de l'Estatut. Com a senzill exemple, faré un estudi crític de l'editorial (dic editorial perquè no està signada, encara que em penso que no ho està perquè l'autor s'ha avergonyit de la seva obra) de "La Publicitat" de diumenge, titulada "El plebiscit de Catalunya".

En primer terme, caldria que l'autor digués si creu que la Constitució és vigent o no a Catalunya. Això justificaria comparar el text primitiu de l'Estatut amb el dictamen de la Comis-

En segon lloc, és fals i demostra una ignorància grollera dir que l'Estatut comptava amb un ingrés de 209 milions i mig. Comptava amb uns 100 milions més d'aquesta suma, aproximadament. És fals, també, dir que les partides que el dictamen ens nega pugen 120 milions. Pugen molt més.

Finalment, diu l'anònim articulista descobrint tota la baixesa de la seva intenció: "Si trobem errat el criteri del dictamen, el que defensa el vot particular dels representants de l'Esquerra ens produeix veritable estupor, per no dir altra cosa. Amb quin dret els diputats catalans de l'Esquerra abandonen la percepció de les utilitats, que sumen 79 milions i mig, i s'accontenten afegint-hi només els drets reals?" I, encara, afegeix més avall: "El mandat parlamentari que usurfructuen, els autoritza per a aquesta devolució ruïnosa, per ventura? No acceptem la posició del dictamen, però la trobem explicable; la que no podem explicar-nos ni acceptar és la d'aquests representants de Catalunya que s'aplanen a un tracte que deixaria el seu país sense recursos, que són seus i que necessita per a realitzar les seves legítimes ambicions civilitzadores."

El financer que ha escrit aquestes frases ha de tenir notícia, i si no la té pot demanar-la als senyors Martí Esteve i Nicolau d'Oliver, que es van nomenar uns tècnics que van dictaminar sobre els ingressos i les despeses de l'Estatut. Aquests tècnics són els que han, naturalment, articulats les conseqüències del seu dictamen. Nosaltres no hem fet més que dues coses: Inserir l'articulat dels tècnics en el nostre vot particular, previ el corresponent estudi. I conèixer el patriotisme, la preparació i la dignitat dels senyors Coromines, Campalans i Virgili, que han estat molt per damunt de les bajanades de l'autor de l'article editorial de "La Publicitat" i dels senyors que toleren, políticament, una companyia com la que l'expressat periòdic està fent."

só i amb el vot particular que, junt amb el company Antoni Xirau, he tingut l'honor de signar. Si la Constitució és vigent, la comparació s'ha de fer amb ella i no amb el text primitiu de l'Estatut.

INTERVIUS DE «LA HUMANITAT»

«Si per excés de cessions a Catalunya — diu Sánchez Albornoz — es produís dèficit a l'Hisenda espanyola, no sols perillaria la cordialitat, sinó fins l'essència mateixa de la República»

El diputat a Corts, senyor Claudi Sánchez Albornoz, prestigiosa figura del Partit Acció Republicana i rector de la Universitat Central, es troba per uns dies a Barcelona i ha tingut l'amabilitat de fer-nos interessants manifestacions sobre l'actualitat política.

Abans ens fa un còlid elogi de la ciutat. El senyor Sánchez Albornoz es dol de venir poc; Barcelona és una ciutat admirable per la seva situació. Sols he trobat una ciutat digna de comparar-s'hi — ens diu —; aquesta ciutat és Viena. La ciutat austríaca també té un amfiteatre de muntanyes des de les quals, com a Barcelona, es pot contemplar la urbs a vista d'ocell. La vostra ciutat, ens afegeix el senyor Sánchez Albornoz, no té les dureses de Madrid. La vista del Guadarrama, per exemple, des del Parc de l'Oest. Barcelona és molt europea i sobretot mediterrània.

Finalment, l'Il·lustre polític ens parla de la posició del seu partit, Acció Republicana, respecte la qüestió palpitant de Catalunya.

— Nosaltres, ens diu, ja hem fixat el nostre criteri; crec que s'ha d'arribar al màxim que es pugui arribar en la concessió de l'Autonomia catalana. Procurarem resoldre el problema de Catalunya una vegada i per sempre.

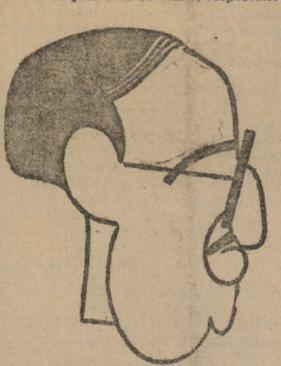
Hi ha qui creu que es podrà anar més enllà — ens diu amb un deix d'ironia. Jo no ho crec; Catalunya ha d'ésser sempre espanyola. D'altra manera seria la seva fallida. Tots els espanyols estem encadenats per llets geogràfiques i també econòmiques.

Preisant més aquest concepte, el senyor Sánchez Albornoz, afegeix: — No m'espanta la idea de que el separatisme arribés a prosperar fins a ésser un fet; no m'espanta, perquè aviat ens demanaria, per necessitat, d'ingressar novament dins la gran comunitat hispànica.

Amb Portugal hi tingué un exemple: Té quatre segles d'independència i un

gran imperi colonial. Doncs amb tot això, Portugal viu morint-se.

En la discussió de l'Estatut de Catalunya hem de fer tots els possibles per a entendre'ns; per això ens bastarà el nostre liberalisme i l'afany de satisfer el màxim de les aspiracions autonòmiques dels catalans, respectant

SANCHEZ ALBORNOZ

la voluntat dels no catalans residents a Catalunya.

Aquesta és una qüestió que em preocupa i que té gran importància en matèria de l'ensenyament. No és que temem que Catalunya arribi a perdre l'ús de l'espanyol puix, seria el seu suïcidi, sinó que el dret dels no catalans a rebre instrucció amb la llengua materna, no es vegi suficientment atès. L'Estat deu, doncs, vetllar per aquests interessos.

En la Universitat a Catalunya, per exemple, hi veig un doble perill. Si se'n estableixen dues, per tal que una d'elles arribi a una completa catalanització, cosa molt natural, tindrem, doncs, una possible rivalitat que serà font de constants conflictes. Si se'n

establís una de sola, bilingüe, qui assegura que amb el temps no esdevingui única i exclusivament catalana? Cap de les dues solucions no em convenc; la darrera, seria la millor, si fos possible establir un bilingüisme a perpetuïtat, preses totes les garanties.

L'altra qüestió important, és la qüestió de l'Hisenda. Si per desgràcia — ens diu el senyor Sánchez Albornoz, amb una ombra d'angoixa — en finalitzar l'exercici, hi hagués un dèficit en l'Hisenda espanyola, a conseqüència d'un excés en la cessions de serveis a Catalunya, podria ató ésser no sols un perill per a la futura cordialitat de les nostres relacions, sinó que a més podria perillar la mateixa essència de la República, en la qual, tots convindreu que hi estem interessats.

Jo confio que sota el règim republicà, Espanya conèixerà dintre de poc, una època de prosperitat i això permetrà ampliar les concessions. De moment Catalunya devia d'aconterar-se amb aquest mínim assignat puix que la Hisenda espanyola no podria suportar ara un tall de 140 milions.

Seria oportú fer conèixer, ens diu l'Il·lustre catedràtic madrileny, que les dues vegades que Catalunya ha perdut la seva Autonomia ha estat sempre per qüestions d'Hisenda. Foren els hisendistes de Felip V, Hametot i Orly, els que determinaren la pèrdua de les llibertats de Catalunya perquè aquesta no contribuís en la mesura que li pertocava a les despeses generals de l'Hisenda espanyola.

Això espero que no passarà mai més, acadé dient el senyor Sánchez Albornoz, i que Catalunya i Castella, aquests dos grans pobles, més semblants del que ens pensem; els dos pobles dinàmics de la península Ibèrica, que tenen un mateix pòsit de sentimentalisme — i per això és menester una major cura en lurs relacions — trobaran la verdadera tradició hispànica que ha restat trencada des del segle XVI.

A BATA
—Mira. Ara ve un nou vaixell.
—Potser ens porti aquells monàrquics que volien cremar una tribuna!

El Govern de la Generalitat segueix depurant el Palau dels pegats que hi plantà la dictadura

Per si ha quedat definitivament en-dreçada la sala de la Presidència de la Generalitat, ha desaparegut aquell escalafó panxos que hi féu bastir Milà i Camps en el lloc preferent de la qual hi col·locà el seu escut empercat. S'hi ha afegit una bella escultura que representa Sant Jordi, s'han tret diversos retrats i s'hi han deixat únicament el de Prat de la Ribba i el de Francesc Macià.

No s'ha tret l'estàtua de la Verge de Montserrat, malgrat d'estar acusat el Govern de la Generalitat de sectarisme.

Al Saló de Sant Jordi també s'hi han portat a cap importants millores. El Consell de Govern, a iniciativa del conseller de Governació senyor Josep Terradellas, acordà treure la tela, obra de Mongré, que representava tots els reis i d'altres cortisans que havien visitat la Verge de Montserrat, i a dir al vespre quedà definitivament a fora.

Aquest migdia, els periodistes, com cada dimarts, han visitat el senyor Terradeller. Naturalment, la conversa ha voltat a l'entorn de les darreres millores que hom ha pogut admirar aquests darrers dies.

—Lamentó — ha dit el Conseller de Governació — que algun diari jutgés com a un acte de sectarisme les obres que s'han portat a cap al Palau de la

Generalitat. La tela del Saló de Sant Jordi, no ha estat tret perquè hi hagués la Verge de Montserrat. Al contrari, si s'ha tret, ha estat en primer lloc perquè artísticament segons el dictamen dels perits era dolenta. A més a més, amb perdó del periodista que hagi fet el solt que ens ataca de sectarisme, he de fer constar, que allò no era un homenatge a la Verge sinó un acatament a tots els reis hagués i per haver.

Hom li ha preguntat si desapareixerien totes les altres teles que "decoren" aquell saló i què es posaria en el lloc on ocupava la que ja s'ha tret.

—De moment — ha respost — no els puc dir si seran tretes totes puix que depèn del que acordi el consell. Però si els puc assegurar que en el lloc principal del saló de Sant Jordi hi serà col·locada una gran bandera amb els colors de Catalunya.

Seguidament el senyor Terradellas ha comunicat als periodistes que avui el Consell celebraria la seva reunió setmanal.

La conversa s'ha decantat a continuació cap a la persona del President i el senyor Terradellas ha comunicat als periodistes que aquesta setmana el senyor Macià acudirà cada dia al seu despatx oficial on rebra regularment un dia cada setmana als periodistes.

Cesare Danna no és, decididament, un subjecte recomanable

Amb motiu de la celebració a Ginebra del Consell de la Societat de Nacions, va promoure's, com hom recordarà, un avallot, davant de l'edifici de l'Assemblea Nacional.

En aquest avallot hi va prendre part molt activa un italià, Cesare Danna, el qual fou expulsat de Suïssa per les autoritats federals.

Anteriorment, amb una generositat potser mal entesa els tribunals ginebrins, autoritzaren Danna perquè pogués tornar a establir la seva residència a Suïssa. Varen exigir-li, ató sí, que donés paraula de fer bonat. Cai tindrà en compte que aquesta autorització no anul·lava l'ordre d'expulsió.

Cesare potser haurà fet honor a la seva paraula en quant a moure escàndol pels carrers. En canvi, el seu concepte de la propietat discrepa del que és corrent a Suïssa com arreu del món. I el fet és, que els tribunals de Ginebra han tingut que imposar-li dos mesos de presó i una llibertat condicionada de cinc anys.

A causa d'aquest fall, el Consell Fe-

deral ha revocat l'autorització atorgada i ha expulsat Danna definitivament. Content pot estar aquest que Calvi ja no governi Ginebra! Altrament mancar al sisè manament, hauria pogut costar-li la vida.

Un prec del diputat senyor Dencàs, a favor d'una amnistia del personal acomiadat per la Telefonia

El senyor Dencàs.—"Le dirijo este ruego para interesarle interceda cerca la Compañía Telefónica para que conceda una amplia amnistia para todos los despedidos de la pasada huelga, solucionando de esta manera la angustiosa situación de centenares de familias, lo cual podría ser una manera generosa y laudatoria de celebrar el aniversario del advenimiento de la República, que vino a inaugurar para España una época de grandeza y libertad a la cual hemos de cooperar todas con nuestra aportación, procurando limar todas las asperezas y cicatrizar todas las heridas que puedan dañar nuestro cuerpo social."

Declaracions del President de la Comissió de Cultura

El president de la Comissió Municipal de Cultura, senyor Pere Comes, aquest migdia ha manifestat als periodistes que fan informació a l'Ajuntament, que molt aviat els invitarà, en nom de la Comissió que presideix, a efectuar una visita als nous Grups Escolars del carrer de Casp, al del carrer de Rosselló i al de Sarrià, situat al del doctor Amigant, esperant solament per a efectuar-la que s'acabin les obres d'habilitació que actualment es porten a cap per a convertir en aules la part dels al·ludits edificis que els seus antics ocupants no utilitzaven per a escola, reforma que permetrà ampliar el contingent d'escolars que actualment hi assisteixen, en més de 2.000 alumnes.

El senyor Comes aprofità aquesta conversació per a fer ressaltar de nou davant els periodistes el lloable gest de la casa Ribas i Pradell oferint l'ús de la magnífica casa de camp que posseïxen al Vallès, a l'objecte de que l'Ajuntament de Barcelona la utilitzés per a instal·lar-hi, durant el vinent es-

tiu, una colònia escolar. Aquest oferiment coincideix amb el propòsit anunciat pel senyor Lluís Guàrdia i els seus familiars, de signar d'aquí pocs dies l'inscripció de cessió a l'Ajuntament de Barcelona d'una important quantitat en metall per tal que sigui invertida en la concessió de beques als alumnes d'ambdós sexes que designin cursar lurs estudis de mestre de primera ensenyança a l'Escola Normal creada per la Generalitat de Catalunya, donant preferència als fills d'obrers del barri de Sant Martí de Provençals, d'on era originària la mare del senyor Guàrdia.

—Per bé que aquest meritori propòsit ja és de temps—afegeix el senyor Comes — he de constatar amb satisfacció que aquestes dues oportunitats fetes en aquests moments signifiquen una prova de confiança en l'actuació que la Comissió de Cultura ha realitzat durant un any i en els propòsits que l'aimen, el qual ens produeix una molt sincera satisfacció i ens induïx a prosseguir la nostra tasca amb més entusiasme encara si és possible.

Demà, dimecres

la humanitat

publicarà un interessant extraordinari, amb motiu de la commemoració del primer aniversari de la proclamació de la República. No deixeu d'adquirir-lo.

Les festes en commemoració de la República

PROGRAMA DE LA FESTA AERONAUTICA, A CARREU DE L'ESQUADRA N.º 3 D'AVIACIO MILITAR

Dia 14 d'abril

A les dotze: Simulacre de bombardeig de Barcelona pel 26 avions del grup de bombardeig número 23, els quals llencaran paracaigudes amb banderetes dels colors nacionals. Defensa de la ciutat pel grup de caça número 13.

Desfilada damunt Barcelona de 50 avions de l'esquadra.

A les 15:30: Damunt el port i avantport.

Primer. Combat de dos avions de caça.

Segon. Caça de globus.

Tercer. Acrobatisme amb patrulla Individual, i vols invertits.

Quart. Llançament amb paracaigudes.

Cinquè. Bombardeig veritable d'un vaixell (vell) pel grup de bombardeig.

Els exercicis de la tarda seran visibles des de l'Escullera i muntanya de Montjuïc (al costat del mar). L'entrada al recinte dels jardins de Montjuïc serà per invitació.

CONCERT PER LA BANDA MUNICIPAL, A LA PLAÇA DE LA REPUBLICA, EL DIA 14, A LES 22:15

I

Vives-Casafé: Preludi de l'òpera "Marta".

Giménez-Lamote de Grignon: Intermezzo de "El baile de Luis Alonso".

CONCERT QUE L'ASSOCIACIO DE CHORS DE CLAVE DONARA DEMÀ, DIA 13, A LA PLAÇA DE LA REPUBLICA

Primer. "La Marsellesa".

Segon. "Les Flors de Maig".

Tercer. "L'Emporidà".

Quart. "La Maquinista".

Cinquè. "El Pom de Flors".

Sisè. "Els Nétis dels Almogàvers".

LA INAUGURACIO DE LA LAPIDA QUE DONARA EL NOM DE FRANCESCO MACIA A LA PLAÇA REIAL

Tal com s'annuncià, el dijous tindrà lloc la solemnitat inaugural de la magnífica placa de marbre que dona el nom de Francesc Macià a l'antiga Plaça Reial. Aquesta lapida, ultra el nom, ostenta un baix relleu bellament treballat, amb la figura del President.

Amb aquest motiu, són en gran nombre les entitats d'Esquerra Republicana i altres partits polítics que s'interessaran per aquesta festa, els quals s'han organitzat per tal d'assistir en corporació, acompanyats de lurs senyors, tot i donant amb la seva presència una prova palera de la seva vitalitat i ciutadania.

A les onze del matí, la Banda Municipal, dirigida pel mestre Lamote de Grignon, donarà un concert a la Plaça de Francesc Macià, i executarà escollides composicions.

A les dotze, l'Ajuntament en corporació es dirigirà també a la Plaça per assistir al descobriment solemne de la lapida.

Cal que tot Barcelona es manifesti en aquest senzill homenatge al nostre President.

A LA MILLOR PARADA DE FLORS EL DIA 14 D'ABRIL

El Patronat de la Ramba de les Flors acordà, en la seva darrera sessió, celebrar el primer concurs d'enguany el dia 14 d'abril, primer aniversari de la proclamació de la República.

L'esmentat concurs té un doble objectiu: primer, premiar la parada de flors de la susdita Ramba que en tal dia presenti major quantitat de flors i més bella distribució de la mateixa.

cadadia...

Butlletí del temps

Un matí amb pretensions d'hivern i amb amenaces de pluja.

Més tard, un cel indecis, amb clapes blanques i blaves.

Per entre les clapes, un raig de sol esmortit, anèmic.

El temps no es decidetz canviar i els dies resulten d'una monotonia insuportable.

Si volem veure aquell temps magnífic de què sempre ens ha parlat abril — amb la seva tendresa, les seves flors i la rialla blanca del cirerer — ho hem de cercar en les planes d'un llibre lliure o en una aquarella qualsevol.

Abri'l d'enguany ens estafa, ens traïx...

Es un abril amb consciències cavernícoles.

Segon, premiar la toia més artística dins del gust actual. Als primers premis els serà lliurat un pergami i la quantitat de 125 pessetes. Als segons, tercers i quarts premis, uns diplomes i les quantitats de 55, 50 i 25 pessetes, respectivament.

El Jurat, constituït pels Srs. Ventalló, Sabater, Casas Abarca i Rubió, procedirà a la qualificació a dos quarts d'una del matí, fent-se públic immediatament els premis atorgats.

Han estat invitats a la festa el President de la Generalitat de Catalunya i l'Alcalde de Barcelona, essent gairebé segur que ambdós assistiran al mateix. El Patronat de la Ramba de les Flors convidarà tot el poble de Barcelona a acudir a la susdita Ramba el matí del 14 d'abril, data del primer aniversari de la proclamació de la República i a proveir-se de flors en les seves parades.

COM ES COMMEMORARÀ EL 14 D'ABRIL A LES ESCOLES

El President de la Comissió de Cultura, senyor Pere Comes, ha ordenat que sigui adreçada una comunicació als Directors de les Escoles de tots els graus que depenen de l'Ajuntament o intervingudes per ell, per tal que s'organitzin lliçons i conferències a les aules de les escoles, demà, dimecres, dia 13, amb l'objecte de commemorar la data de la proclamació de la República.

Amb aquest motiu se celebrerà, encara, al cinema Pathe Palace, de la Via Laietana, i al Comtal, de l'avinguda de Francesc Labret, demà, al matí, unes sessions dedicades als alumnes de les escoles primàries de Barcelona, on es projectarà el film "Amb Byrd al Pol Nord" i el reportatge de la Proclamació de la República des de l'Ajuntament i del Palau de la Generalitat.

En aquestes sessions, el President de la Comissió de Cultura, senyor Pere Comes, glosarà la significació de la festa que es commemora i adreçarà la paraula als infants vinguts amb aquest motiu; ultra això, el professor senyor Artur Martorell comentarà la gesta heroica de Byrd.

Un full pietós

Ho és un que ens ha calgut a les mans i que abans d'ahir es repartia profusament en la majoria de les nostres esglésies.

En aquest full diu que ara, com en 1873, s'han d'organitzar solemnes tridús d'oracions i desgreuges per la "pàtria infelicitada".

Potser que afortunat, aquests senyors!

Segurament que si no haguéssim expulsat els jesuïtes i secularitzat els cementiris, la pàtria no seria tan "infelicitada" com ens volen pintar.

El despit en fa dir moltes de coses absurdes i estranyes.

Tournée

Ja no són solament els còmics els que van per aquests mons de Déu guanyant-se la vida en viles i llogarets.

Certs polítics els imiten.

Però n'hi ha un d'ells, l'eminent actor senyor Venosa, el "dino" actualment de la Lliga, que representa un bon paper.

La seva comèdia és llarga. Tant o més llarga que el matèix.

A nosaltres, però, els seus èxits no ens sorprenen. Són èxits que no transcenditzen per tractar-se de còmiques per a passar el temps.

Un auditori que no es compongués d'amics i clac, a ben segur que protestaria Pobra i la tasca de l'actor.

Perquè hi torni

Un ex-ex havia d'ésser ministre i li, ha adreçat un telegrama a Alcalá Zamora injuriant-lo grosserament per haver consentit l'expulsió dels jesuïtes.

Com si aquest "ex" tingués de fer-ne res.

Un setmanari de Palma de Mallorca ha publicat el dit telegrama.

I el governador de Palma de Mallorca, amb molt bon encert, li ha imposat una multa de mil pessetes i la suspensió indefinida.

—Sembla que l'Estatut ja el tenim embastat...

—Però no "amb" Estat Català!

M. SMITH, candidat a la presidència dels Estats Units

Homenatge a Lluís Companys

La comissió organitzadora de l'homenatge, ha rebut nombroses sol·licituds d'inscripció fetes per les entitats afiliades i particulars, a tots els quals ha de manifestar públicament, perquè així s'informi, a més, tots els que pensin procedir d'ídèntica faïso, que fins al vinent dijous, no podran lliurar-se els tiquets per assistir al banquet popular.

Les entitats que, eventualment, puguin haver deixat de rebre els impresos destinats a formular les adhesions a l'acta, poden sol·licitar-los a l'oficina d'organització, Trafalgar, 76, telèfon 19331, de tres a cinc de la tarda.

La Secció Femenina d'Esquerra Republicana de Catalunya, i el secretari de l'Esquerra Joan Tauler, s'han adreçat a totes les entitats afiliades i a les seccions femenines corresponents, pregar-los que no obstant de no ésser l'homenatge una organització oficial del partit, pregant el reconeguin com a tal i afegint amb entusiasme pel seu èxit.

L'organització del banquet ha estat encomanada al conegut i competent "reposteur" senyor Miquel Regàs.

El preu del tiquet, a fi de posar-lo a l'abast de totes les fortunes, ha pogut senyalar-se en la quantitat de NOU pessetes.

L'acte, com ja és conegut, tindrà lloc el dia 24 d'abril, a la una de la tarda, al Palau de Belles Arts.